חזק ונתחזק בעולם מתפרק

מאת ד"ר ישראל אלדד

כבר הכתיר עצמי השבוע לשיר הלל גדול לראש עיירית רמת־גן על המעשה הגדול והפשוט והחזק אשר עשה במנעו מתזמורת רמת־גן לשרטט במקצת את לבות הרמנים, ו־להשמיע קינה על „עגבל" התימני שלא נמצא לה בעל־בית תקוף ובריא־נפש כזה למנוע בע־דה את ההשתתפות בסרט על אלהי הנצרות דוקא.

כשנתבלבל עלינו מאורעות עולם לא־כל־כך אמנותיים ודאי לא קאמריים, ולא גותר אלא לדחות את הדיון בהוספות לכבוד הגרמנים וה־נצרות לשעה אחרת, ומה עוד שהיום, יום ד' בשבוע, יום 24 באוקטובר, יום טוב הוא לעו־לם, יום הולדת הבשורה־עשר — „טוב" בגימט־ריא — לארגון השלום והצדק בעולם, ארגון האומות המאוחדות, המאוחדות מאוד, ואין הנ־פש יכולה לכלוא עצמה בבעיות הקטנטנות שלנו, היא ממש יוצאת למרחב העולם ולתוך דת האנושות, שהאו"ם מכנה אותן, כפי שאמר ב„קול־ישראל" בליל יום־הולדת זה דובר חשוב של משרד החוץ שלנו, בשאר מטעמנו הבס־חון האזינה לו־רשיון אמריקני־רוסי על כך מי ומי יהיה אשם במלחמת העולם השלישית ומי אטומית.

*

הוציא את מלחמת הקבע המתנהלות ב־אחדות מארצות אסיה הדרומית, נתלקחו בימים אלה שלשה אזורים במלחמה ממש או בכמעט־מלחמה: חזית ארה"ב — קובה, חזית הודו — סין, חזית תימן.

ונפתח כנו המסוכנת ביותר לעולם כולו.

אילו היו הדברים כה פשוטים ותמימים כפי שפידל קאסטרו מתאר אותם, קובה הקטנה — יחסית — הרוצה רק בעצמאות מלאה ובחופש מלא מזה, וארה"ב האדירה הרוצה לבלוע אר־תה ולנצל אותה מזה, ודאי שלכנו היה עם קר־בה כשם שהיה עם פינגוד בשעה שבריה"מ התנצלה עליה בשנת 1940 ומה עוד שקובה זו יחסה לבניכו, לגבי היהודים ולגבי ישראל, חיו־בי הוא, ואם נידלדלו יהודי קובה או ברחו משם, לא היה בכך מעשה ממון נגדם, כי אם פרי אותו תהליך אובייקטיבי הכרחי הנובע מעמדם הכלכלי של היהודים בכל ארצות העו־לם כולל בריה"מ בשינוי שמות ודרגות.

אלא שכידוע לא כזה הוא מצב הענייכים ויש בוהסים שאף פידל קאסטרו עצמו כבר אינו בעל־בית בקובה, ואין הוא אלא שלב מעבר למשטר קומוניסטי ופרו־סובייטי המתבסס וחולך, כמדינת־חוץ־קומוניסטית לארצות דרום אמרי־קה שמטעמי התנאים הסוציאליים יהן בשלות למהפכה קומוניסטית תוך דילוג על שלב הלי־ברליזציה הקאפיטאליסטי.

ובכן מה ? מה רעש ? שמא נשאיר דאגה זו לארה"ב ? ולמה לא נוכל להיות ניטראליים רוצה לליין בדגלנו ישראל.

והלואי ויכולנו. הלואי והיינו כ־שוויץ אי־שבדיה, אשר למרות משטריהן הדי־מוקראטיים ־אופיין המערבי, מתירות לעצמן מבחינה מדינית וצבאית עמדה ניטראלית, אשר יתיכן ותצל אותן מכליון. הלואי ויכולנו אנחנו לקום ולאמר: אמנם אין אנו קומוניסטים, אבל אין לנו כל עניין להמוך במלחמתה של ארה"ב למניעת קומוניזם בחצי הכדור המערבי, באשר יש יהודים רבים מדי משני עברי הת־זית.

אין זו אשמתנו, כי אם אשמת הקו־מוניזם הבינלאומי בכלל והסובייטי בפרט, שיש לנו עניין חיוני בכך. ודאי שרשאית קו־בה לבחור לה במשטר קומוניסטי, ואפשר אפי־לו להניח שמשטר קומוניסטי יש בו לגבי ארצות מסויימות — כסין למשל — לקנה אותן במהי־רות רבה לקראת שפע והעלאה משפל המדרגה של רעב במיליונים, אלא שעליכו לקבוע עמדה לא לפי איזה טוב זצדק מופלט, כי אם לפי הטוב והצודק כלפינו, ומבחינה זו אם יהודי אתה הרוצה בקיומו של העם היהודי, אם יש־ראלי אתה הרוצה בקיומה של מדינת ישראל אי אפשר שתהיה ניטראלי. הקר־מוניזם הבינלאומי כמעט כולו ובראית המועצות בפרט ובמפורש אינם מרשים לך להיות נייט־ראלי. אלמלא היו העם היהודי ומדינת ישראל עדיין במצב של מלחמת קיום במידה ששום מדינה ושום עם בעולם אינם שרויים בה, אף־לא אלה שמשטר קומוניסטי קיים בהם או מאיים עליהם, משמע: אילו היה העם הנ־הודי מרוכז בארצו השלמה, הרי שגם נצחון קומוניסטי עם כל הכרוך בו, לא היה פירושו דוקא לעיון. במצב הנ־ה ומדינה היום אין כל ספק שמלחמת עולם שבה מנצחת רוסיה מי־רושה כליון לנו. ומכך לא יצילונו שבעה מדי־נית זו לא מס"ם ואף לא מס"י. יזחודו של העם היהודי בעולם הביא תועלת רבה לקומוניזם הבינלאומי, אך גם סיבך אותו אם מפני אי־רצונו של הקומוניזם להיראות בעניין־ד כמעט־יהודי בעיני אומות אנטישמיות, אם מפני קושי־הנגדה של עם לאי־סרטוריזראלי זה ובלתי־נמעי למרות הכל. קשיים אלה נוסף למשקע האנ־יות המעמד כנשמות גויים ונוסף לבע־יות מדיניות קונקרטיות שבמזרח התיכון, הם שהביאו לעמדה הסובייטית שלמעשה היום פי־רושה כליון לצדנו ישראל.

וזה — לא פני המשטר הקומוניסטי ולא החיבה המיוחדת לארה"ב — אינו מאפשר לנו להיות ניטראליים בסכסוך זה.

האינטרס היהודי, הציוני והישראלי — ושלשה אלה חד הם, וגם כל כך אי בעיקר על כך המאבק שלנו עם בריה"מ וה־קומוניזם — האינטרס הזה בלבד הוא המע־מידנו בצד ארה"ב. ולא שום בחינות אידיאולו־גיות של משטר חברתי ודאי לא שום תמיכה בצדק האמריקאי. אמנו היו היחסים בינינו לבין בריה"מ והקומוניזם אחרים, היינו ישאים כעם וכמדינה להיות אדישים לגבי מאבקה. אין צריך לאמר כמובן שאין קובה מאיימת בכיבוש ארה"ב. אך אפילו אם לא קובה היא המע־מידנו בצד ארה"ב. ולא שום בחינות אידיאולו־גיות של משטר חברתי ודאי לא שום תמיכה בצדק האמריקאי. אמנו היו היחסים בינינו לבין בריה"מ והקומוניזם אחרים, היינו ישאים כעם וכמדינה להיות אדישים לגבי מאבקה. אין צריך לאמר כמובן שאין קובה מאיימת בכיבוש ארה"ב. אך אפילו אם לא קובה היא המע־מידנו בצד ארה"ב. הרי לא שלחה בחינות עניין אם הקומוניזם המאיים על ארה"ב, הרי לא בהשמדת העם האמריקני מדובר ואף לא בהכחדת המדינה האמריקנית, כי אם רק כשינוי המשטר, משמע, דבר רחוק רחוק מכל מה שאנו שומעים מפי אויבינו.

וכאן נקודת הכובד לגבי יחסי ישראל — ארה"ב במשבר זה ואין זה עניין של עבר בל־בד, זה עניין של עבר שעליל מחר לחזור.

התנהגות ארה"ב לגבי קובה היא סתירה מוחלטת מבחינה עקרונית לתפיסה כפרשת סי־אן. ושונה צניינית רבה משארה"ב משת־משת במליצות על חופש וצדק כשהיא משתלטת על הים אחר סביב לקובה הקטנה כל כך, בעוד שכורים לנו יפה־יפה נימוקיה בימי מלחמת־סיני בתבעה מישראל, אמנציה ומצרפת לסגת ממצרים, מסיני, מסואץ ואף מעזה. ואם עוד היה שמץ טעם בטענת התוקפנות מצד אנגליה וצרפת — למרות המלחמה על חופש התנועה בסואץ — הרי מלחמת ישראל נגד מצרים הי־תה הנגנתית פי־כמה וחזיונית פי־כמה מאשר מלחמת ארה"ב בקובה. ישראל בצאתה להלחם במצרים ולהפלת משטר נאצר לא על משטר־שלה נלחמה כי אם על חייה. ארה"ב נלחמת לכל היותר על צורת חיים ולא על חיים ממש. כי לא קאסטרו ואף לא הקומוניזם מאיימים בהשמדה כשם שמאיים נאצר עלינו. גם התענוגת הנרפתות העלתה בימים אלה את פרשת סואץ במידה רבה של שמחה־לאיד, ולא כל שכן שעלינו לנגל שעה זו דרכי הטיסה הסברה הנתונים ביד יהודים בעולם ובארה"ב כדי לאמר להם לאחרתי אר־צות הברית: הבגידה בנו בימי סואץ זוהי מינכון שלכם והנה הדבר שבגידה מוס־רית אינה משתלמת אף מבחינה מדינית. אין כוח מוסרי למעשיכם בים הקאריבי לאחר שמנעתם מישראל לשחרר עצמה מסכנת הנאצ־ריזם במזרח התיכון. אם כי הדאגה הסובייטית לצדק יזודע, אי אפשר שלא להודות שלפחות למראית עין יש יתר כוח מוסרי לעמדת רוסיה בסכסוך קובה באשר היא מוענת שהיא מתיצבת תמיד בצד המתוקפים מסואץ ועד קובה. אך ארה"ב עושה כעת את ההפך ממה שעשתה אז. והדמיון לימי מינכן מחריד, שהרי גם אז הפקירו מדינות המערב את אוסטריה ואת צ'כיה מתוך חשבון שאין זה נוגע להם, וגם אז לא זזה ארה"ב למעשה אלא עד שפגעו בפול הארבור, משמע בגופה ממש. ודאי שזה טבעי, אלא שראשית אין זה מתיר עוד לדבר על חלו־ציות לצדק ושלום, שנית זה מחברר תמיד בחשבון שעות, ועל כך אמרנו דמיון מח־ריד, שהרי גם בסופו של דבר ניצח המערב אה היטלר. הרי שאת המחיר שילמו אלה שהמע־רב לא מיהר לצאת להגנתם בחשבון שימנע מלחמה. ודאי שאין מצב ישראל דומה למצב העם היהודי באירופה, אך הפרניצים מצד ארה"ב הוא אותו פרינציפ. ואל יפענו הטילים קרקע אחיר שכה הרבו אצלנו לחוג אותם, להגנת עצ־מה מפני סכנת קובה אין ארה"ב מסתפקת בי־טילים הנגתיים כאלה שהיא מוכנה למכור לנו...

והדברים נאמרים במפורש לעניין מעשי, לפי שעה מעשי מצד מלאכת ההסברה שלנו. אם תמנע מלחמת עולם ־הוטוחנת והלבבות והתעתונים כארה"ב ושיובנו לארה"ב אלפי הת־יירים האמריקניים והסטודנטים ועסקני המגבית ההיהדית המאוחדת ויישלחו לשם שליחים לב־מיניהם, עליהם להצטייד בשק הסברתי תוקפני זה לגיעול פרשת הסכנר האמרי־קני, לתבוע בשביל ישראל שאמיימים עליה בה־שמדה לחסות את מה שמתירה לעצמה ארה"ב שלא השמדה צפויה לה. לחזק את זכר־תנו המוסרית לקדנים ולהתקיף את האויב על יתר ערעור זכותה המוסרית של ארה"ב לעשות זאת אם היא שוללת זכות זו מאתנו, ולאותו „טיים מאגאזין" אשר תקף את קנדי באמרו ש„היתה הזדמנות בימי הפלישה לקובה להפיל את המשטר של קאסטרו" כדאי להזכיר שבדיוק זו היתה הזדמנות לישראל להפיל את המש־טר של נאצר אלמלא התערבות של ארה"ב שה„טיים" תמך בה בהתלהבות אנטי־ישראלית לכל שמוש בכ"ח, אך גם כלאו הכי כבר הוכיח ניהרו — מכיבוש גוא ועד לחזית סין, ואתמול ומחר בחזית קאשמיר, שפחות מכל ראוי הוא לאיצטלא של רודף שלום ומתנגד לשימוש בכוח. ואנחנו עדיין לא עשינו דבר של ממש כדי להקפות את כוחו של פושקין־השפתיים קרישנא מינון, בבואו לדבר על פליטים ערב־יים, על ידי הזכרה בלתי פוסקת בכתב ובעל־פה של 15 מיליון פליטי חלוקת הודו.

בין כה וכין כה התפשטותה של סין על חשבון הודו והחלטתה של הודו לא לסמוך על מתוכים כשהמבודר הוא בבבלה, אף הן ברוכות הן לנו בתנאי שנדע לנצלן מר־בעי, ואף זאת תחילה להסברה ואחר כך — אם תמשך מלחמה זו בין מדינות באנדונג — אף למעשה.

ארצות בודהא וארצות קומוניזם מת־גלות לפתע פתאום („ולפתע פתאום" רק בעיני תמימים ובורים) כמדינות בשר־ודם, ואף ארץ עצומה כסין לא־די לה במרחביה ואף ארץ השלום כהודו לא די לה בצרכי אוכלוסייתה הגווע ברעב למיל־יונים בתרבוותיה. סין הצומה רשאית לכבוש מאות אלפי קילומטרים מרוכעים חדשים של מיליונים תושבים ולהביא לגלי פליטים חדשים, אך שאיפת ישראל לעיר העתיקה אם לחברון עריסתה היא אימפריאליזם.

ובכן היכן רוחה של אסיה שכה רבים ו„ר־חניים" בתוכנו כמהים להשתלב בה, באמונותיה, בפילוסופיה שלה, בתרבותה ? מהי והיכן היא אסיה זו ? ייתכן שבזכות מלחמת הכיבוש הח־דשה שלה תצליח סין... להתקבל סוף סוף לאו"ם, ובאמת אם לראות למה לא מגיע לה מקום במועצת הבטחון. אולי תנתן גם אז הזדמנות לצדיק ניהרו לוהוכיח הוא ואמנותו לאו"ם ולקבל צבא או"ם לתוך גבולותיו כדי למגוע „תוקפ־נות" מצדו או כדי להחזיר מיליונים אחדים של פליטים...

שקר האחוזה האפרו־אסיאנית מתפרק. גם מפירוק זה נוכל להיבנות.

*

ו שתי החזיתות האדירות האלו לזו האחרו־רונה, הקרובה לו ביותר קירבת מקום וקירבת עניין:

תימן.

נאמן יותר לנאמנהי הקדוש והצדיק שהתנגד לכל שימוש בכ"ח, אך גם כלאו הכי כבר הוכיח ניהרו — מכיבוש גוא ועד לחזית סין, ואתמול ומחר בחזית קאשמיר, שפחות מכל ראוי הוא לאיצטלא של רודף שלום ומתנגד לשימוש בכוח. ואנחנו עדיין לא עשינו דבר של ממש כדי להקפות את כוחו של פושקין־השפתיים קרישנא מינון, בבואו לדבר על פליטים ערב־יים, על ידי הזכרה בלתי פוסקת בכתב ובעל־פה של 15 מיליון פליטי חלוקת הודו.

בין כה וכין כה התפשטותה של סין על חשבון הודו והחלטתה של הודו לא לסמוך על מתוכים כשהמבודר הוא בבבלה, אף הן ברוכות הן לנו בתנאי שנדע לנצלן מר־בעי, ואף זאת תחילה להסברה ואחר כך — אם תמשך מלחמה זו בין מדינות באנדונג — אף למעשה.

ארצות בודהא וארצות קומוניזם מת־גלות לפתע פתאום („ולפתע פתאום" רק בעיני תמימים ובורים) כמדינות בשר־ודם, ואף ארץ עצומה כסין לא־די לה במרחביה ואף ארץ השלום כהודו לא די לה בצרכי אוכלוסייתה הגווע ברעב למיל־יונים בתרבוותיה. סין הצומה רשאית לכבוש מאות אלפי קילומטרים מרוכעים חדשים של מיליונים תושבים ולהביא לגלי פליטים חדשים, אך שאיפת ישראל לעיר העתיקה אם לחברון עריסתה היא אימפריאליזם.

ובכן היכן רוחה של אסיה שכה רבים ו„ר־חניים" בתוכנו כמהים להשתלב בה, באמונותיה, בפילוסופיה שלה, בתרבותה ? מהי והיכן היא אסיה זו ? ייתכן שבזכות מלחמת הכיבוש הח־דשה שלה תצליח סין... להתקבל סוף סוף לאו"ם, ובאמת אם לראות למה לא מגיע לה לצדיק ניהרו להוכיח את נאמנותו לאו"ם ולקבל צבא או"ם לתוך גבולותיו כדי למגוע „תוקפ־נות" מצדו או כדי להחזיר מיליונים אחדים של פליטים...

שקר האחוזה האפרו־אסיאנית מתפרק. גם מפירוק זה נוכל להיבנות.

*

ו שתי החזיתות האדירות האלו לזו האחרו־רונה, הקרובה לו ביותר קירבת מקום וקירבת עניין:

תימן.

האם יש מי מאתנו שיעריך את משטר הע־בדים וההרמון בארה"ב ? ספק.

ואף על פי כן: רק מי שאין בו חוש בריא ושכל בריא יכול שלא לרצות באמת שמשטר זה יתמיד לפחות עוד דור אחד בארצות ערב. כי שקר הדבר — וזה נתגלה לא פעם ועלה לנו בדמים — שהקיומה הסוציאלית היא ערו־בה ליהודים ולישראל. זה אמנם לא משתלב על נקלה בתיאוריות של מתקדמים שונים, אך מה לעשות, זאת המציאות, ונשאר רק חשבון אחד ויחיד: בשביל מדינות ערב, הפיאודאליות והסוציאליסטיות, המפגרות והמתקדמות, אם כולן הן אויבינו, מה אנו מעדיפים ? והתשובה היא פשוטה בלב כל מי שהוא שפוי בדעתו: שעודיה טובה לנו ממצרים. יהא נאצר מתקדם כאשר יהא, נצחונו בארצות ערב מגביר את הסכנה לנו. כל היתר הוא מליצה ריקה ומסו־כנת.

והמסקנה: ראשית כל ברור לנו כל סכ־סוך, בין אויבינו סביב. שנית: להיות מוכנים הכנה נפשית והכנה צבאית לשתי האפשרויות. לאפשרות שהאויבים, יתחלשו ולאפשרות שהם יתחזקו עד כדי איום קרוב. ונכונות זו שלנו הצבאית היא — לפי שעה — גדולה וטובה יותר מזו הנפשית, הרעיונית והרצונית. וקצרה הדיריה כאן יהיום לנתח את שעמי הדבר, אלא שהמצב בעולם, המוסרי והמדיני יוצרים סי־טואציה חדשה ולוא דוקא רעה בשבילנו. שקרים רבים מתמוטטים; מהים הקא־ריבי ועד יום סוף, מאומות מאוחדות ואחדות ערבית עד הגוש הנייטראליסטי רודף השלום ועד אחדות אסיו־אפריקנית לאחדות בפזנוג ופו־מחכמים.

*

ו דאי שמבחינת הגצח והרוח המחלש עוב־דה סראגית זאת, אך בכל זאת עובדה מב־חינת ההיסטוריה: אפשר ותייכים לנצל הת־מוטטות.

בשבת בראשית אנו נזכרים שוב בעולם שבבראי מתוך תוהו ובוהו וחושך.

בתנאי כמובן שתהו ובוהו וחושך יהא בעולם אויבינו ולא בעולמנו, שתהא תובה לנו גם כמבול. **וזה בגדר האפשר...**

בתנאי כמובן שבתוף ונמל אוזלתנו לא תש־בת.

בתנאי המלאכה הגדולה כראשיתה, לפני תום.

בתנאי כמובן שנדע ברורות מה אנו רוצים ומה טוב לנו בשעה זו, ולא נהיה משקיפים העומדים מן הצד ומתמתים בעידנות יהודית כל־עולמית ובכלתי פעילה, כי אם מרגיגים ושואפי־גאולה בהיריי עין וריאליסטיים מאוד לנצל כל שעת כושר.

האם המצב בארה"ב, בהודו, בתימן, „טוב ליהודים" או „רע ליהודים" ?

בשלשתם הוא טוב ליהודים. בתנאי שנבין לנצל את המציאות שנפרשה בפנינו השקיפ־„המאוחדות" המתפרקות.